

under Tilsynet eller ikke. Derfor maa jeg paa det Bestemteste modsigge det ærede Medlems Paastand, at det at overlade Afgjørelsen til Administrationen var at hengive det Hele til den mest ubegrænsede Vilkaarlighed hos Ministeren. Net, det er slet ikke den mest ubegrænsede Vilkaarlighed, thi Loven vil tydelig nok sige, hvori de Indskrænkninger bestaa, som der overhovedet skal gjøres Fordring paa, og jeg tror, at Bestemmelserne maa erkjendes at være sat saa moderat, som den overhovedet kan være, naar Loven skal fyldestgjøre den Hensigt, som man har med den. Men selv om man ellers med det ærede Medlem vil betragte Arbejderantallet som et Kriterium, der virkelig er brugeligt, vil jeg dog sige, at i dette Tilfælde forekommer det mig at være aldeles ubrugeligt. Dette har selvfølgelig ogsaa været Gjensind for Forhandling i det andet Thing, men man lægge Mærke til, at saaledes som Lovforlaget fremkom fra min Side, var al Haandværksdrift tagen med, da var det en helt anden Ting, om man alene vilde tage de store Bedrifter, eller man ogsaa vilde tage de smaa med. Jeg for mit Vedkommende erkjendte, at saaledes som Sorrbunden for Tiden er, var det maaske for Meget at gaa saa vidt, Noget, man forresten paa andre Steder er tvungen ind paa, idet man har maattet tage næsten al Haandværksdrift med, fordi det ikke kan benegtes, at de Virkninger, man her vil forebygge, lige saa vel kunne fremkomme i en Haandværksbedrift som i en Fabrikbedrift; men for Tiden turde der maaske ikke være Anledning til at give Loven et saa vidt Omfang, saa meget mindre, som en af de Betingelser, jeg for mit Vedkommende maa fordrer, er af den Bestaffenhed, at man i det andet Thing tilbølgelig var uwillig til at gaa ind paa den, og at man vistnok heller ikke her vil gaa ind paa den, nemlig et stort og kostbart Tilsynsapparat, uden hvilket det vilde være umuligt at paase, at en saadan Lov skete Fyldest. Men det ærede Medlem for Præsts Amts 1ste Valgkreds vil ikke alene sætte Kriteriet for den fabrikmæssige Drift i disse 10 Arbeidere, han vil oven i Købet have, at det desuden skal være en Betingelse for, at Loven skal komme til Anvendelse, ikke alene, at Bedriften er fabrikmæssig, men ogsaa, at den bestjaer 10 Arbeidere; thi anderledes forstaaer jeg ikke det ærede Medlems § 1. Dette er Noget, som jeg paa ingen Maade kan gaa ind paa. Ærede Medlemmer ville ikke have Vanskelighed ved at tænke sig en fabrikmæssig drevnen Bedrift, der kan være i overordentlig Grad skadelig og nedtrykkende for unge Mennesker, der anvendes i den, forinden de naae den Alder, som man efter almindelige menneskelige Forhold kan anse for passende. Vi have neppe nødtigt at gaa meget langt for at se Sigt; der er saaledes Fabrikker her i en meget stor Nærhed af Hovedstaden, der hvert Aar efterlade sig sørgelige Dødre, fordi der desværre ikke er Tilsyn med Børnene. Dette er at gaa me-

get videre, end man er gaaet i Landsstinget; thi der er man dog bleven staaende ved, at Loven skulde være gjældende, hvor man overhovedet kunde sige, at der var en fabrikmæssig Drift, ligegyldig hvor mange Arbeidere der anvendes i den, og det var kun lige overfor Spørgsmaalet om større eller mindre Haandværksvirksomheder, at der var Tale om at tage Hensyn til Arbejdernes Tal. Naar det nu erkjendes, at dette ikke er noget brugbart Kriterium, fremtraade de Vanskeligheder, der maa siges at være tilstede ved enhver Talgrænse, med forøget Styrke netop her, ikke alene fordi det saa at sige tilintetgjør Muligheden af et Tilsyn — thi den Mand, der i Dag har 10 Arbeidere, har i Morgen kun 9, ja maaske kun 8, og naar Tilsynet kommer, hører hans Bedrift altsaa ikke ind under Loven —, men ogsaa fordi det med Hensyn til Lovens Modtagelse af Publikum maa anses for at være meget lidt hensigtsmæssigt, at man sætter en saadan Grænse som den indtil 10, uagtet det maa erkjendes, at en Bedrift i Virkeligheden er ganske den samme, naar den f. Ex. anvender 8 Arbeidere, som naar den tilfældigvis anvender 10, og at der saaledes er ganske de samme Grunde tilstede til at paabyde et Tilsyn. Jeg for mit Vedkommende vil derfor meget bestemt fraraade det ærede Thing, ja, jeg vil aldeles bestemt modsætte mig Vedtagelsen af de af det ærede Medlem for Præsts Amts 1ste Valgkreds stillede Forslag under Nr. 1 og Nr. 2. — Jeg kommer nu til det Forhold, der omhandles i Udvalgets Flertals Endringsforslag under Nr. 6 og det af det ærede Medlem for Præsts Amts 1ste Valgkreds under Nr. 3 stillede Forslag angaaende Nattearbeidet. Jeg er enig med den Betragtning, som det ærede Udvalgs Flertal har fremsført gennem sin Domsfører, at Nattearbejde, betragtet som Regel, maa anses for at være baade aandelig og legemlig tilintetgjørende for Mennesker, der ikke have naaet deres fulde Udvikling. Dette nærer jeg for min Del ikke den fjerneste Tvivl om, og jeg hævder det saa meget bestemtere, som det er mig klart, at netop den Skade, der sker derved, er af den Slags, som det senere er umuligt for nogen menneskelig Kunst at raade Bod paa, Særaf følger imidlertid ikke, at det ikke skulde være muligt med bestemte Modifikationer at kunne tillade Nattearbejde under visse givne Forhold, og dette er Grunden til, at jeg i det andet Thing er gaaet ind paa den Modifikation, at Nattearbejde, skøndt det i Regelen maa forstaaes, dog, naar der er stillet Garantier for, at det ikke nedbringer Vedkommendes aandelige og legemlige Vel, kan bruges. Det maa nemlig erkjendes, at der er visse Arter af Fabrikbrug, der ikke godt kunne undvære dette billige Arbejde, som Børnene give, naar de skulle kunne udholde en Konkurrence, og jeg vil sige, at ogsaa Exempler fra andre Lande, som er det, vi nærmest maa holde os til, godtgjøre, at dette kan ske, naar den fornødne Forsig-